

4. H o u a r d, C., Les Zoocécidies des Plantes d'Europe et du Bassin de la Méditerranée. vol. I, 1908, p. 17—19.
5. K i e f f e r, J. J., Monographie des Cécidomyides d'Europe et d'Algérie. Ann. Soc. ent. Fra. LXIX, 1900, p. 181—472, Pl. 15—44.
6. K ü h n e r, R o b e r t, Le Genre Galera (Fries) Quélet. Encycl. mycol. vol. VII, Lechevalier, Paris, p. 1—240, f. 1—75.
7. K ü s t e r, E r n s t, Die Gallen der Pflanzen. Hirzel, Leipzig, p. 65—66, f. 18/1—4.
8. R o s s, H. und H e d i c k e, H. Die Pflanzengallen (Cecidien) Mittel- und Nord-europas....., 2. Aufl., G. Fischer, Jena, 1927, p. 206.
9. T h o m, C h a r l e s, A Gall upon a Mushroom. Bot. Gaz. Chicago, XXXVI, No. 3, Sept. 1903, p. 223—225, f. 1—6.

Uit zee aanspoelende *Calosoma's*.

Door het boekje van C. M o r l e y, The Coleoptera of Suffolk-Plymouth 1899, p. 2, werd ik opmerkzaam gemaakt, dat J. F. S t e p h e n s in zijn Illustrations of British Entomology, Mandibulata, ook reeds vermeldt, dat af en toe uit zee aanspoelende *Calosoma's* gevonden werden. Het complete citaat luidt: „Many specimens of this beautiful insect (i.e. *Calosoma sycophanta* L.) have occurred during the last few years on the coasts of Norfolk, Suffolk, Sussex, Essex, and Kent — some floating at sea, it is said.”

Het aangehaalde staat in S t e p h e n s Mandibulata Vol. V, in de er in opgenomen Appendix, op p. 372. Terecht geeft M o r l e y de datum 1835, niettegenstaande het titelblad van dit deel het jaartal 1832 draagt. S t e p h e n s gaf meestal op de begin pagina van elk vel de juiste datum van drukken aan, en het vel, waarin genoemde pagina voorkomt, draagt inderdaad de datum Febr. 28th. 1835.

Voor het aanspoelen van *Calosoma's* (zie het verhandelde op p. XXII—XXIII van het Verslag Wintervergadering 1942) hebben we dus de Oostkust van Zuid-Engeland, Egmond en de Oost Friesche eilanden.

Tevens kan ik nog mededeelen, dat 26 Mei 1943 door den heer C. J. F. S t u l d r e h e r te Oldenzaal in een eikenbosch vier exemplaren van *Calosoma inquisitor* L. werden waargenomen. De drie gevangen specimina waren verschillend gekleurd. Een had de normale bronskleur, een had zwartblauwe dekschilden en de derde groenere dekschilden.

D. MAC GILLAVRY.

Boekbespreking.

I. „Wat leeft en groeit” Deel 29 „Rechtvleugelige insecten” door C. W i l l e m s e. Met ill. van den schrijver en 8 foto's van H. L e u f k e n s. Uitg. Het Spectrum Utrecht. (1942).

Dit is weder een voortreffelijk geslaagd deel. De schrijver reeds zoolang bekend als systematicus op dit gebied, zoowel voor ons land als voor exoten, laat zich hier kennen als een uitstekend bioloog. Na een korte inleiding met familie-tabel worden eerst de Kakkerlakken behandeld. Dan volgen de Phasmidae en Mantidae, niet omdat deze eveneens bij ons in de vrije natuur voorkomen, maar omdat wandelende takken en bladeren en af en toe ook bidsprinkhanen tot geliefkoosde kweekobjecten behooren; behalve hun eigenaardige vormen zijn ook veel van hun levensgewoonten zeer de moeite waard om er op in te gaan. Ook verzuimt de schrijver niet er opmerkzaam op te maken dat zij bij uitstek voor allerlei proefnemingen geschikt zijn.

Vervolgens komen de veldsprinkhanen aan de beurt. Op dit gebied geeft schrijver aan de verschillende biotopen waar deze dieren te vinden zijn, een uitstekende aanwijzing voor de jongere entomologen, die zich tot dit onderdeel der insecten aange trokken voelen, om onze faunistiek vooruit te brengen. Hier wordt de tekst nog ondersteund door de mooie foto's van den heer L e u f k e n s. Van zeer vele, zelfs de gewone soorten, dient de vaststelling der vindplaatsen nog onder handen genomen te worden, vooral omdat de juiste determinatie en de juiste nomenclatuur nog pas betrekkelijk kort geleden uitgeplozen zijn. De achterin geplaatste determinatielijst met de talrijke illustraties van den schrijver zelf, geeft hierbij zeer veel hulp. Dit geldt eveneens voor de overige families: de sabelsprinkhanen, de krekels en de veenmollen.